

За інженерні кадри

Виходить раз
на тиждень

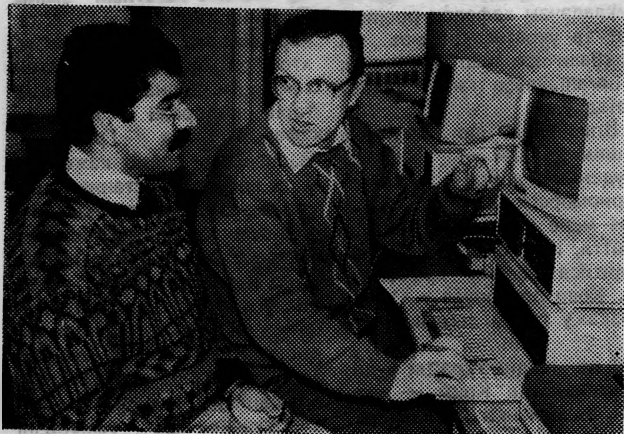
ЩОТИЖНЕВА ГАЗЕТА КОЛЕКТИВУ ВІННИЦЬКОГО ПОЛІТЕХНІЧНОГО ІНСТИТУТУ

№ 13 (469)

П'ятниця, 3 квітня 1992 року.

Виходить раз
на тиждень.

Ціна 2 коп.

Науковий напрямок — автоматизація управління режимами електроенергетичних систем на основі теорії подібності. Ця проблема розробляється у ВПІ на кафедрах електричних станцій та електричних систем спільно з МЕІ та ВДНЄ з початку 80 років. За цей час в ВПІ склалася міцна і авторитетна в галузі група спеціалістів високої кваліфікації. Нині тільки в нашому інституті працює десяток кандидатів технічних наук — всі вони випускники ВПІ. Причому якщо до недавнього часу першопрохідці закінчували аспірантуру в МЕІ, то тепер підготовка аспірантів уже проводиться на названих кафедрах.

Незабаром очікується захист дисертацій першими спеціалістами для зарубіжних країн.

Основною метою досліджень, які проводяться групою, є зменшення втрат електроенергії, які на сьогодні досягають при її передачі від станцій до споживачів майже на 20%. Наукові роботи — а це методики, програмна продукція, технічні засоби широко впроваджуються в енергосистемах України та інших держав СНД і дають відчутний техніко-економічний ефект.

До доробку науковців також відносяться понад 100 публікацій, авторські свідоцтва про винаходи, дипломи та медалі, отримані на ВДНГ. Та найголовніший результат — це накопичений науковий потенціал і педагогічний досвід, які можуть при раціональному їх використанні реалізуватися в наукову продукцію та становлення молодих спеціалістів.

На знімку: доцент кафедри «Електричні станції» П. Д. Лежнюк (праворуч) і аспірант кафедри Аль-Тхаймер Абдалла (Іорданія).
Фото С. Лісового.

На вченій раді

26 березня відбулось засідання вченої ради ВПІ. Розглянуто цілу низку питань. Серед них — про ефективність комп'ютерної підготовки студентів і викладачів, про організацію навчального процесу за програмами

університетського рівня на кафедрах, про виконання плану науково-дослідних робіт. Затверджено також учбові плани заочного навчання на підставі треступеневої форми, внесено деякі зміни у правила прийому до інституту тощо.

Зустріч з кінорежисером

Минулого тижня гостем нашого інституту був Григорій Кохан — режисер відомих телесеріалів «Народжена революцією», «Війна» за романом І. Стадника, художніх фільмів «Ярослав Мудрий», «Устим Кармелюк», «Циганка Аза».

Григорій Романович розповів про сучасне становище українського кінематографу, який перебуває в цілковитій залежності від нинішнього господарського хаосу й розрухи і, по суті, розвалився. Щоб зняти фільм — нічого розраховувати на державні кошти, треба шукати багатих спонсорів. Немає чого шити костюмів, робити декора-

цій. Іншими словами, кіно переживає не найкращий час, а коли все зміниться на краще — не відомо.

Григорій Кохан показав свій новий фільм, знятий за пригодницьким сюжетом Чейза і за кошти спонсорів. Враження, що це не найліпша стрічка кіномитця.

Ну, а щодо того, чи сподобалось відомому режисерові у нашому інституті, то він захоплений культурно-художнім центром: «Про те, що вчора зняли і робите, я неодмінно розповідатиму в Києві. Хай сюди приїжджають вчитися. Це справжній центр культури».

Для того, щоб наша рідна мова жила і щоб Закон про неї був не паперовим, а реальним, українську мову треба впроваджувати в усі сфери життя: сім'ю, побут, дитячі садочки, школи, вузи, виробництво. Якщо випадє, бодай, одна ланка цього процесу, належного результату не буде, знову наша мова «засне» в якомись запліненому томі і не буде дзвеніти в моїм і правниковому домі» (А. Павличко).

Впровадження комп'ютерної техніки в усі сфери діяльності нашого інформатизованого суспільства є реальною дійсністю. Отже, однією з проблем сьогодення можна вважати українізацію комп'ютерів та розробку і впровадження на їхній основі україномовних комп'ютерних навчальних систем (УКНС) в учбовий процес

СОЦІОЛОГІЧНИЙ

АСПЕКТ

Випускник очима виробничника

Наприкінці минулого року газета «За інженерні кадри» опублікувала матеріал лабораторії соціологічних досліджень про те, як оцінюють рівень знань, здобутих в нашому інституті, випускники кінця 80-х років, з якими труднощами довелось їм зустрітись?

Нині представляємо звіт про рівень підготовки випускників ВПІ вже очима експертів виробництва — начальників цехів, служб, відділів, майстрів. Відповідали на нашу анкету представники базових підприємств і організацій міста (заводи «Аналог», електротехнічний, інструментальний, підшипниковий, виробничі об'єднання «Жовтень», «Термінал», «Маяк», «Інфраксон»).

90 відсотків опитаних експертів вважають, що наші випускники, в основному, працюють за своєю інженерною спеціальністю, але до кінця в це повірити важко, бо в попередній публікації 35 відсотків опитаних випускників скаржились, що трудяться не за спеціальністю.

Цінність інженера визначається рівнем професійної кваліфікації. 73 проценти експертів визнали роботу наших випускників доброю. І це приємно. Найкращі відгуки — з електротехнічного, інструментального і підшипникового, заводів, а також в/о «Термінал». Водночас 9 відсотків опитаних оцінюють рівень їхньої підготовки, як слабкий.

А ось дещо несподіваний показник — 34 відсотки наголосили на...слабкому знанні іноземних мов. Йдеться ж не про літераторів і педагогів, а про інженерів!

Отже, віють вітри сучасності. Підприємства, набувши більшої самостійності,

виходять на інтеграцію з за-

рубіжними фірмами, а там без мови — як без рук. Таким чином, перехід нашого вузу на бакалаврсько-магістерську систему, де вивчення іноземної триватиме з першого по останній курс, дуже доречний і своєчасний.

Другим істотним недоліком молодих інженерів виробничники вважають недостатній рівень знань в сфері інформатики й обчислювальної техніки. На це вказали 24% учасників опитування. Кожен четвертий експерт бачить також брак правових і екологічних знань. Зате 60 відсотків респондентів цілком задоволені рівнем загально-технічної підготовки випускників.

А яким же вихователем вийшов молодий інженер?

— Нелогічним, — вважають 77% експертів. — Рівень знань з соціально-політичних дисциплін у нього добрий.

Розділились думки виробничників щодо участі випускників в громадсько-політичному житті колективів. 69 процентів говорять, що вони таку участь беруть, 31 — що не беруть. Істина десь, либонь, посередині. Винувати за слабку активність у громадському житті мають взяти на себе порівну інститут і адміністрації підприємств.

Суспільний престиж фахівця визначається його творчим потенціалом, вмінням творити нове. 16 відсотків виробничників відзначають помітну активність випускника в раціоналізаторській роботі, 45 вважають її слабкою, 39 — ніякою. 29% експертів написали, що наші вихованці часто виступають з різними критичними зауваженнями, 69 — що рідко, а 10 — що не виступають взагалі.

Чи часто молоді інженери вносять пропозиції щодо

вдосконалення організації праці?

Часто — 17%, рідко — 56, не роблять нічого — 27.

В минулій публікації ми писали, що більшість випускників вважають: на хід зростання їхньої професійної майстерності істотно впливала відірваність вузівської підготовки від запитів практики. Певне, це одна з причин, котра дозволила ряду експертів (22%) заявити, що наших випускників доводилося серйозно доводити до роботи. Однак 64% вважають, що це довчання було незначним, а 14 визначили, що підготовка була достатньою. Остання цифра, до речі, наближається до середнього - республіканського показника (15%), опублікованого в журналі «Соціологічні дослідження» (№8—90 р.).

Цікавилися ми й питанням — через скільки часу молодий інженер стає повноцінним фахівцем і через який період повністю адаптується в професійному середовищі?

80% експертів переконані, що адаптація триває рік, кожний десятий — приблизно 2—3 роки. 39 відсотків переконані, що для остаточного утвердження в ролі спеціаліста випускникові вистачає року, 25% — до двох років; а 21 — що не вистачає й трьох років стажування.

А що ж після стажування? Чи допомагає воно?

Так. Вдосконалюються навички планування й організації, здатності до прийняття самостійних рішень, роботи з обсягом інформації, оформлення робочої документації — тут голоси експертів однакові.

Завершують наше дослідження такі відповіді: 73 проценти експертів говорять, що якість виконуваної молодими інженерами роботи можна оцінювати відмінно і

добре; 23 — задовільно; 4 — погано. 65 відсотків переконані, що молодим спеціалістам не потрібна ніяка допомога; 29 — потрібна періодично; 6 — потрібна постійно. 70% вважають, що немає потреби постійно контролювати якість роботи молодого інженера; 20 — контроль потрібен часто; 10 — постійно.

Отже, в цілому відгуки виробничників позитивні. Це нас має радувати, але не заспокоювати. Вдосконалюватись, як відомо, треба все життя. Це стосується і того, хто навчається, і того, хто вчить.

Дослідження провели і підготували публікацію.

Ж. ХЛИСТОВА,

М. СИНЕЛЬНИК,
співробітник лабораторії соціологічних досліджень.

Комп'ютери опановують українську

шкіл і вузів. Але для розробки УКНС треба мати не тільки україномовні комп'ютери, а й україномовну інформаційну базу (програмне забезпечення — ПЗ, методичні матеріали, посібники, словники тощо). Негативним аспектом при цьому слід вважати також відсутність єдиної термінології, словників, нормативних документів.

Програмний спосіб має перевагу над апаратним, що пов'язано з простотою тиражування, скороченням часу розробки, відсутністю гостродефіцитних комплектуючих,

меншими матеріальними затратами.

Персональні комп'ютери (ПК) типу IBM PC та сумісні з ними, парк яких і становить більшість в Україні, мають можливість програмними засобами змінювати коди літер будь-якої абетки, як для дисплеїв, так і для друкуючих пристроїв.

Українізація ПК програмними засобами — це розробка кодів українських літер, розробка драйверів, українізація системних та сервіс-

них програм, додаткової інформації.

Саме проблеми українізації комп'ютерів і присвячувалась міжнародна наукова конференція, що відбулася у Львові. Науковці нашого інституту М. Д. Коваль та Г. М. Багдасарян теж представили тут дві своїх роботи, які здобули непогану оцінку. На базі нашої групи розробників рекомендовано створити міжгалузеву лабораторію українізації комп'ютерної техніки.

КОЛИ знайомилися з відвідувачами художніх експозицій в нашому музеї, то складається враження, що вони, студенти, не дуже задоволені майстерністю подільських аматорів і професіоналів. Мовляв, невисока техніка малювання, другорядні мотиви, на місці художника я зробив би так...

Слухаю і думаю:
— Якщо студенти дискутують, значить, ідея, закладена в роботі музею, діє. «Не

боги горшки ліплять, я теж не ликом шитий».

Зараз виставлені картини колишніх студентів Сергія Мороза та Андрія Мошкова. Може і тут не все досконале, не все зрозуміле, не всім до вподоби манера авангардизму. Ну і зміст! Бо тут відсутня звична алілуйщина, лакування дійсності, войовничий комсомольський оптимізм на голому місці. Зате є одна деталь,

яка засвідчує безсумнівний талант художників — їхні картини збуджують думку й тривожать уяву.

А ось і запис, почерпнутий з книги відгуків цієї виставки: «В первую очередь хотелось бы заметить, что картины очень левые, а вторых — нормальные, здоровыслящие люди могут понять неправильно, куда они попали — в психушку или учебное заведение. В даль-

нейшем это надо учесть».

Написав, безумовно, дуже «правильний» глядач, звичний до традиційної однозначності епохи розвинутого соціалізму, але вірити йому не варто. Краще подивитися самі, зробіть власний висновок і майте власну думку.

Картини виставлені в зал 0353 культурно-художнього центру.

На фото С. ЛІСОВОГО — в залі виставки.

ДО ЗУСТРІЧІ З

РОМАНОМ ІВАНИЧУКОМ

БО ОРДА—ОРДОЮ

Принятие имперской идеи — это структурно мысленно человека, вносит легкость, простоту и кажущуюся — одномерную, плоскостную, черно-белую ясность в представления об истории, о ее этапах и направлениях движения... Культурный, а то и физический геноцид населения окраин имперского сознания считает естественной и не столь уж дорогой платой за «прогресс», а право определять уровень «цивилизованности» оставляет исключительно за собой».

Ю. Б. Березкин. ИНКИ.. Исторический опыт империи. Ленинград. «Наука», 1991, С. 200.

«Опусти мене, кате, на вогонь», — попросив гетьман Полуботок. — Приходь моя смертна хвилина... Дозволь помучитися так, щоб тих мук ніколи не забула Україна, щоб нинішні мої мучи кликали до помсти український народ повсякчас. Отак... — сказав, стоячи босими ногами на жару».

Роман Іваничук. Орда. «Дзвін», 1992, № 1 — 2, С. 81.

Коли у січні ц. р. під час першої зустрічі студентів ВПІ з Романом Іваничуком першокурсник РТФ Андрій Литвинюк поцікавився в улюбленого романіста, яким тому уявляється співвідношення жанрів історичного роману й наукової фантастики, письменник, сприйнявши запитання без особливого ентузіазму, теоретизувати у літературознавстві не став. Але ось надійшов, нарешті, журнальний текст нового Іваничукового роману «Орда», й ми маємо змогу переконатися, наскільки точно була інтуїція майбутнього радіоконструктора. Справді, бо, фантастика й реальність дивовижно поєдналися, переплелися у цьому широкому й водночас лаконічному художньому полотні з літ епохи, традиційно називаної в російській історіографії Петровською, у вільній українсь-

кій — Шведчиною. Врешті, то закономірно. Адже навряд чи є на світі речі більш фантазмагоричні, аніж імперська ідеологія, імперська пропаганда, імперська політика та породжувана ними психологія національної меншевартості, національного самовідства — відступництва. Тим-то й з'являються на сторінках «Орди» поруч людей — вовкулаки, валькірії, волхви і характерники, карикатурні карлики, здатні зменшуватися до невидимості, щоб непомітно оселитися в людській душі; та й сама душа людська виявляє здатність відлучатися від нещасного тіла за грихі його, прирікаючи індивіда на безпросвітні дні механічного існування... Відповідно і час романний стає вусебіч прозорим, так що на розпутьях оплюндрованої й загнущеної України XVIII ст. підручний карлик князя Меншикова цитує головному героєві-стражденцеві поета Маяковського, імені якого «не пам'ятає»; апокаліптичні видіння XX віку дані героєві так само в документальній точності історичного всесвіту. Отже, як мовиться, предмет художнього дослідження, чітко і різко заявлений у лаконічній назві роману, опиняється водночас, сказати б, і під мікроскопом, і у телескопі. Така особливість твору, можливо, дещо утруднить його сприймання тим із наших рецензентів реалізму, хто і в музеєві нашому ревно ганим «Червону Собаку» та «Зеленого Кота» Федора Паначука, щоб тут же без розбору вихватити перший-ліпший лакований пейзажик, але принесе справжню естетичну й інтелектуальну насолоду тим, кого вабить інтелектуалізм, протескове

загострення теми, цілеспрямована деформація зображення в ім'я наближення до істини.

Роман відкривається картинною кривавою каральною експедицією князя Меншикова в козацькому Батурині — картинною настільки яскраво-реалістичною в своїй острашливості, що всі наступні фантазмагоричні яви і видива, покладені на цю основу та удостоєні фактом психологічного надломлю отця Єпіфанія як мимовільного співучасника зради, сприймаються підготовленим читачем адекватно авторському задумові. Особливо вражають є епізоди перших Єпіфанієвих мандрів по Україні, коли ченець, гнаний власним напівбожевіллям та наказом зрадника Носа знайти і вбити Мазепу, несе у світ зло, кожному стрічному мимо власної волі приносить нещастя або смерть.

Не менш переконливо відтворено й процес поступового духовного зцілення Єпіфанія — через поаневірвання, аскезу, самозосередження духу та спроби допомогти іншим, спроби — намагання по-новому — перестраждавши й передумавши багато — вмістити в серці Бога й Україну.

Мотиви богошукацькі, проблеми Віри чужої (здатної затягти в рабство, в орду) і рідної (що надихає до волі) займають відтак чільне місце в романі. Діалоги з Богом і про Бога, що їх веде новонавернений Єпіфаній на широких просторах своєї занепащеної Вітчизни, своєю проблематикою і навіть формою багато в чім нагадують діалоги Григорія Сковороди, ба навіть пізнішу проблематику Т. Г. Шевченка з його богошукацтвом-богоборцтвом.

Справжньою художньою перлиною роману є сторінки присвячені зображенню пертурбованої карлицької колонії, в гротесковому змалюванні якої маємо карикатурний образ «найсправедливішого» ладу, що в перерах між політзаняттями забезпечує своїм громадянам найвищий душевий показник видобутку річкового піску.

Можна, звісно, сперечатися, чи не послаблює ця умовність осмислення соціально-психологічної природи реальних носіїв імперського — люмпенського світогляду, однак письменник волів вибрати саме цей, алегоричний шлях, створивши притчу про те, як завезені для царської розваги карлики зуміли «осідлати» Самого. Очевидна закономірність: що дурніші забаганки, то легше стати рабом тих забаганок.

«Раби рабів» — так назвав Тосійську імперію Маркіз Астольф де Кюстін у своїй знаменитій книзі «Росія 1839 року». Новий роман Р. Іваничука краще розуміємо у контексті таких книг, як ця праця Кюстіна, монографія Ю. Березкіна «Инки. Исторический опыт империи», виданий минулого року однотомник публіцистичних та художніх писань Катерини ІІ та... сьогоднішня проімперська телепубліцистика студії Останкін. Кажу це для тих, когочині дратує слово «Імперський», хто притомом спішить на те слово ображатися...

Втім, не спішімо знову збиватися на політику. Бо ж, казано: література — то передовсім художнє людознавство. Бо орда — ордою...

М. СТРЕЛЬБИЦЬКИЙ.

Ялта здалеку і зблизька

ВРАЖЕННЯ ВІД ЕКСКУРСІЇ

МЕНІ, як і групі інших зарубіжних студентів, що навчаються у ВПІ, вдалося під час зимових канікул побувати на екскурсії в Ялті. За це, передусім, вдячні викладачам кафедри російської та української мов, які подбали про наш відпочинок і організували таку цікаву поїздку.

Впевнений, що багатьом нашим друзям — місцевим студентам, добре знайомий чорноморський курорт Ялта. Для мене ж це приємне відкриття, і я не можу не поділитися своїми враженнями. Коли повернувся в Судан, розкажу своїм землякам таке:

Є на півдні України чудовий півострів Крим — теплий, екзотичний край здоров'я. Багата і різноманітна його природа: білосніжні вершини гір чергуються з яскравою зеленню долин, а море — то синє, то свинцево-сіре.

В готелі «Ялта», де ми проживали, все настроювало на відпочинок — басейн з морською водою, тенісний зал, численні бари, ресторани, дискотеки. А чудове обслуговування, смачні обіди доповнювали комфорт і зацілю.

Цікавими і змістовними були екскурсії. Вразило своєю ажурністю знамените Ластівчине гніздо, з площадки якого далеко видно море. Побували ми і в палаці Воронцова, де збереглися обстановки, дорогі картини і Зимовий сад. Милують зір і стрункі білі колони Лівадійського палацу. В будинку музею А. П. Чехова мені вперше пощастило познайомитися з життям і літературною творчістю цього видат-

ного російського письменника.

Одне слово, незабутні враження подарував мені Крим. Побільше б таких екскурсій! Для нас, студентів-іноземців, просто необхідне знайомство з країною, в якій належить вчитися і жити цілих п'ять років.

Зейн Абдідін УСАМА,
студент з Судану.

* * *

ЩО й казати, можна зрозуміти захоплення людини, яка вперше побачила Крим. Він і справді чудовий. Але це, так би мовити, погляд здалеку, враження екскурсанта, який констатує тільки те, що бачить. Тим часом, в Кримі сталися негативні зміни. Перлина півдня України тепер ласкава тільки до тих, хто приїжджає з товстим гаманцем. Одна з організацій — викладач кафедри Ірина Григорівна Василькова прямо каже, що у зв'язку з зростанням цін, туризм з повсякденної реальності життя перетворився в сферу фантастики. Нічого було навіть говорити про послуги туристських організацій — ці послуги взагалі не доступні звичайним людям. Тому, організовуючи поїздки, працівники кафедри самі турбувалися про залізничні квитки, місця в готелі, екскурсійні послуги. І зустрілися з неймовірними труднощами.

Приміром, за поїзд до Симферополя спочатку на вокзалі заправили по 130 карбованців на кожного члена групи, потім схамулилися і змінили ціну на 150—170 карбованців. Вартість екскурсійного обслуговування подорожчала від 5-ти до 70-ти карбованців. Ну, а про готель і говорити не варто. Отже, за тиждень перебування на Сонячному березі любитель туризму мав виділити зі свого бюджету більше 3-х тисяч карбованців, а це далеко не всім під силу. Слід, правда, віддати належне адміністрації — великі гроші були компенсовані достатнім харчуванням і належним сервісом.

Таким чином, бізнес підминає під себе навіть природний потяг людини до мандрів.

САМОВДОСКОНАЛЕННЯ

Єва завжди молода

...Бо щоранку вживає французький салат краси, рецептом якого щедро ділиться з вами. Сніданок: дві повні ложки вівсяних пластівців чи крупки залити гарячою водою (6 ст. л.). Через 20—30 хвилин додати 3 ст. л. холодного молока, 1 ч. л. меду, потерти яблуко; якщо є — 2—3 ст. л. будь-якого соку, подрібнити два горіхи. Запити настоем шипшини — звечора ложку подрібнених плодів залити крутим окропом (добре б у термосі).

Бажано провести паралельно ще один курс, щоб зняти «мішки» під очима. На 20 хвилин уранці і ввечері прилаштуйте потерту картоплю, доглянутої з ніг до голови з допомогою натуральних засобів — продуктів, що є на вашій кухні.

Свого часу батько Єви навчав доньок: «Будьте розумними — якщо можете, будьте добрими — якщо хочете, але красивими будь-

те завжди». Тому в домашній енциклопедії Єви представлений не тільки французький салат краси, рецепти омолодження, ванна Клеопатри, лозунг англійців: «Чим тонша талія, тим довше життя», римська маска вроди, поради, чародія Росії Юрія Тарасова та болгарської цілительки Іванки, а й таємниці жінки, доглянутої з ніг до голови з допомогою натуральних засобів — продуктів, що є на вашій кухні.

А коли врахувати, що домашню міні-енциклопедію краси «Єва завжди молода» (російською мовою) авторка уклала для своєї доньки, то чи не варто і вам зробити її настільною?

Якщо так, замовте за адресою: 286018, м. Вінниця — 18, а/я 4924. Для цього треба переслати 3 крб. (входить і пересилка) або написати лист — замовлення, вкласти у нього конверт зі своєю адресою — за «Єву» заплатите при отриманні бандеролі.